

## ILM



+21

hoovihma võimalus

Täna on vahelduva pilvisusega ilm, kohati sajab vihma, võib olla ka äikest. Puhuvad kagu- ja lõunatuul 3–8 m/s. Sooja on 16–21 kraadi. Vesi Viljandi järves on 18 kraadi. Päike tõuseb kell 4.07 ja loojub kell 22.34.

## VILJANDIS

### Täna orelipooltunnis

Täna kell 14 mängivad Jaani kiriku orelipooltunnis Marie Tooming ja Siret Heinaste.

## MAAKONNAS

### Endiste töötajate kokkutulek

Täna kell 15 oodatakse Maie mäele (vihma korral muuseumi) kokkutulekule endise Kõrgemäe sovhoosi piires töötanud ja elanud peresid.

### Uus mõisapäev

Täna kella 10–18 on Viljandimaa mõisakoolide ning Polli ja Viljandi mõisa ukseid kõigile huvilistele avatud.

### Muri küla kodukandipäevad

Täna kell 14 on Timma-Murril neljandad Muri küla kodukandipäevad. Kaasa võtta piknikukorv.

## EESTIS

### Rändrahnud pandi näitusele

Rahvusraamatukogu fuažees on väljas Tõnis Saadre koostatud näitus «Eesti rändavad rahnud», mida näeb 3. juulini.

## NIMEPÄEVAD

Tänased nimepäevalised on Manivald, Manevald, Vane, Vaane, Vaano ja Vaino, homsed Elviira, Elva, Elve, Elvi, Viire, Elfriide ja Elfi ning ülehomsed Leo ja Leopold.

**UUDISED:** Soome president kannab Viljandist pärit soni / lk. 3 **INIMENE:** Maadlus ja muusika tegid Peeter Sadamast ideaalse koolidirektori / lk. 6-7 **KODULUGU:** Tantsuõpetaja Ida Urbel alustas Viljandis / lk. 9 **SPORT:** Gunnar Klettenberg murdis jala / lk. 10



Suure-Jaani jaanitule süütas muusikapäevadele sõitnud maestro Veljo Tormis.

ALO RAUN

# Bostoni sümfooniakontsert jäi ära

**Bostoni Noorte Sümfooniaorkestri kontsert neljapäeval Viljandi Pauluse kirikus jäi ära, sest muusikute pillid ei jõudnud õigeks ajaks Viljandisse.**

Alo Raun  
[alo@sakalajakirjastus.ee](mailto:alo@sakalajakirjastus.ee)

Suure-Jaani muusikapäevade lõppakordiks mõeldud ürituse nurjas viivitus, mis tekkis Frankfurdi lennujaamas. «Pillikastid osutusid suuremaks, kui algul arvati,» selgitas orkestrit vahendanud Ülo Krigul. «Selleks ajaks, kui oli suudetud uus lennuk leida, oli Viljandi kontserdi aeg juba vett vedama läinud.»

Tema sõnul jõudsid pillid sama päeva õhtul küll Tallinna, kuid sel kellaajal oleks orkestri etteaste Viljandis juba lõppema pidanud.

Õigeks ajaks kohale jõudnud sadakond noort orkestranti said esinemise asemel linnaekskursiooni.

Muusikapäevade peakorraldaja Maret Aaboja sõnul olevat noored olnud väga löödud ja tahtnud isegi väikeste kaasa võetud vilepillidega asenduskontserti anda.

Kuna esinemine jäi ära, ei müüdnud sellele ka pileteid, küll aga oli kontserdi pääsmehind arvestatud Suure-Jaani muusikafestivali passi maksumusse. «Kes olid ostnud festivali passi ja kellel on kontserdi ärajäämise tõttu preten-

sioone, need võivad pöörduda minu poole,» teatas Aaboja.

Eile esines Bostoni Noorte Sümfooniaorkester Tallinnas Estonia teatri kontserdisaalis ning täna astub ta üles Riias.

Aaboja hindas festivali kordaläinuks.

«Muusikapäevad on tõusuteel ja tänavu käis kontsertidel tunduvalt rohkem inimesi kui eelmistel aastatel,» rääkis ta.

Kõige populaarsem oli jaaniõhtu kontsert, mida kuulas tuhatkond inimest. Tasulistest üritustest kogus kõige rohkem huvilisi õo enne jaanipäeva Soomaal antud rabakontsert, millest sai osa ligikaudu 500 inimest. Järgnes vanavene kirikumuusikat esitanud Orthodox Singersi kontsert, mis kogus natuke alla 300 kuulaja.

## Politsei hoidis jaaniõöl korda rekordjõududega

Viljandi politsei oli pühade ajal väljas rekordarvu korralvuritega ning jaaniaeg mööduski ilma suuremate õnnetuste ja kuritegudega.

Hans Väre  
[hans@sakalajakirjastus.ee](mailto:hans@sakalajakirjastus.ee)

Viljandi politsei pressiesindaja Agu Lalli teatel tuli jaaniõöl ette vaid üksikuid korralvuritega. Tõsisemaks võib neist pidada kahe alaealise tüdruku vahel Vastemõisa järve sillal tekkinud tüli, kui üks teisel pea veriseks löi ja seejärel minema jooksis.

Kolme ööpäeva jooksul said politseinikud kätte 20 alkoholi juubes juhti ehk seitse rohkem kui möödunud aastal. Tavaliselt on jaaniaja jooksul maakonnas tabatud umbes 30 purjus juhti.

Lõuna Politseiprefektuuri korralvurite osakonna liiklusjärelvalve talituse komissar Alvar Pähkel (pildil) ütles, et eelmise aasta juubes juhtide väikse arvu tingis see, et politsei oli siis väljas tavapärasest kasinamate jõududega. Seevastu tänavu oli korda valvamas kokku 53 korralvurit ehk pool Viljandi politsei osakonnast.

«Nii palju polegi vist varem jaaniajal politseinikke tööl olnud,» rääkis Pähkel. «Jaanioöl oli väljas 43 politseinikku, nii et neid jätkus igale avalikule jaanitulele.»

Pähkli sõnul suudeti seetõttu ka paar kaklust kiiresti lahutada.

«Kartsime hullemat,» ütles ta. «Kõige suurem oht on see, et meid ei oleks olnud,» rääkis ta. «Kartsime hullemat,» ütles ta. «Kõige suurem oht on see, et meid ei oleks olnud,» rääkis ta. «Kartsime hullemat,» ütles ta.

«Kartsime hullemat,» ütles ta. «Kõige suurem oht on see, et meid ei oleks olnud,» rääkis ta. «Kartsime hullemat,» ütles ta.

### Haigla kartis hullemat

Viljandi haigla valvest Tiit Palu kinnitas, et ka meditsiinitöötajatel läksid pühade üsn rahulikult.

«Olid väikesed kukkumised saadud traumad ja mõned liigsöömise juhtumid, kuid varasemate aastatega võrreldes on asi paremuse poole läinud,» rääkis ta. «Kartsime hullemat.»

Valvesti sõnul ei toodud tänavu haiglasse joomise ülev pingutanud inimesi.

Ta lisas, et kuna perearstidel olid vabad päevad, siis tuli haigla personalil üsna

## PÜHAD

Viljandi politsei sai aja vahemikul 22.—25. juunini 48 teadet ja väljakutset, nendest neli peretüli. Välja selgitati 43 liikluseeskirja rikkujat, nende hulgas 13 kiiruseületajat ja neli loata juhti.

Allikas: Viljandi politsei



Jüri Soovik

palju tegelda nii-öelda tavaliste haigestumistega.

### Päästjad töid kassi alla

Viljandimaa Päästeteenistuse direktori asetäitja Jüri Soovik ütles, et ka päästajatel ei läinud pühade kõige hullemini, kuid väljakutseid oli.

Teisipäeval tuli neil sõita liiklusvariile Olustvere vallas ja käia Suure-Jaani vallas Põhjaka külas, kus olid süttinud heinad.

Ka õöl vastu jaanilaupäeva tuli päästetöötajatel käia Suure-Jaani vallas, seekord Oja külas. Kui Põhjaka elanikel õnnestus väike põleng juba enne pritsimeeste saabumist kustutada, siis Oja külas põles tühjana seisnud palkmaja maha enne, kui abi kohale jõudis.

Jaanilaupäeva õhtupoolikul aitasiid päästjad Viljandis Vene tänaval elektrikposti otsast alla kassi ja jaanipäeval käisid nad kustutamas väikest põlengut Vastemõisa kuivatus.

«Lõketega muret ei olnud,» rõõmustas Soovik. «Õnneks on inimesed viimastel aastatel niivõrd hoelikad olnud, et hooned pole jaanitulest põlema läinud.»

# Sakala

ASUTANUD C.R. JAKOBSON 1878

Vastutav väljaandja Peep Kala  
Peatoimetaja Eve Rohtla

## Mullusest parem

Estlased on aasta kõige valgemat aega alati tähtsaks pidanud ning seda ka vääriliselt tähistanud. Jaanilaupäevaga seotud traditsioonidest on kõige kuulsamad kahtlemata tuletõõgimine ning sõnajaalaoie otsimine. Meeldib see meile või mitte, kuid sama kindel on komme napsi võtta. Kuni seda tehakse mõõduka, pole lugu hull, ent kui asi jõuab padujoomiseni, on ebaeeldivad või lausa traagilised vahejuhtumid varmad tulema.

Eelmise aasta jaanipäeva järel pidi «Sakala» koos korra-kaitsjatega konstateerima, et pühade ajal hukkus Eestis kuus inimest, kellest kaks olid viljandimaalased. Mitmel puhul oli õnnetuse või vägivaltsuse põhjuseks alkohol ning selle joomisest tingitud vastutus- ja ohutunde kaotus.

Mullu viljandimaalastega seotud juhtumitest oli üks pussitamine Pärnumaal ning teine õnnetu paadisõit Vastemõisas. Mõlemal juhul olid sündmuse peamised osalised purjus.

Tänavuse statistikaga võib rahul olla, sest keegi hukka ei saanud ning ka raskete tagajärgedega kaklusi polnud. Täpselt ei tea, kas inimesed otsustasid seekord omast tarkusest kainemalt pidutseda või on selle taga poliitsei aktiivsem töö. Küll on aga selge, et korra-kaitsjate tugevdatud jõud on ennast sellistel puhkudel õigustanud.

Politseinike viibimine igal avalikul jaanipeol peabki olema iseenesestmõistetav, sest seal, kus on koos suured rahvahulgad ja voolab alkohol, on lahkeliid vähemaruksa kontingendi hulgas kerged tekkima.

Omaette teema on purjus autojuhid, kellest seekordsete pühade ajal sattus politsei haardesse 20. Eelmiste aastatega võrreldes on seda küll mõnevõrra vähem, kuid see ei vabanda välja ühtegi nendest 20 juhtumist. On kurb, et vastupidisele käitumisele ohutavatest kampaaniatest hoolimata istub üks osa autojuhte alkoholi tarvitana rooli ning seab ohtu iseenda ning ka teiste elu ja tervise.

Tänavu võib jaanipäeva statistikaga rahul olla, sest keegi hukka ei saanud ning ka raskete tagajärgedega kaklusi polnud.



Maakaitsepäeval demonstreerisid Kaitseliidu Sakala Maleva liikmed Viljandi staadionil pääste-, politsei- ja sõjaväevarustust. Paraku nappis üritusel huvilisi.

ELMO RIIG



## KÜSITLUS

Missuguseid emotsioone tekitab teis äsja Viljandisse püstitatud kindral Laidoneri ratsamonument?



Aili Auksimäe (42), meditsiiniõde

Ausamba avamise juurde ma ei saanud. Olin töö, kuid läksin seda koos lastega jaanipäeval vaatama. Kindral Laidoner on seda monumenti väärt ja koht on ka ilus. Viljandi on tervenisti ilus linn, nii et kohti oleks olnud valida.



Juhan Peet (65), pensionär

Laidoner oli Eesti kaitseväge juhataja ja tema juhtimisel võitsime Vabadussõja. Sellist meest peab eesti rahvas austama. Kuju on mul veel nägemata, võib-olla juba täna lähen.



Tõnis Möldre (65), pensionär

Sellel lool on hapu maik juures: suur osa Viljandi Linnavalikogu liikmeid võitles Laidoneri kuju vastu. Mitu korda

lükati asja arutamist edasi. Isegi kultuurikomisjon oli edasilükkajate hulgas.

Võitlus kestis kaks aastat. Peep Aru oli see julge mees, kes ütles, et kuju tuleb ära teha.

Monumendi asukoht on väga hea ja kuju on ka päris kena, eriti võimas on hobune. Skulptor on teinud tohutu töö. Aga Laidoner jätab hobuse seljas istudes lühikese mehe mulje. Ta oli ju pikk mees.



Irina Selezņova (29), tööline

Ma ei teadnudki, et meil selline monument lauluväljaku juures on, ma pole seda näinud. Lähen kohe seda koos lapsega vaatama.



Marco Sarv (25), ehitaja

Normaalne. Kuju on ilus ja hea koht peal. Riik pani monumenti püstitamiseks ka oma raha ning see on minu arvates otstarbekalt kasutatud.



Toomas Hendrik Ilves (50), Abja valla Ärma talu peremees

Laidoneri juurde pole ma veel jõudnud, sest olen praegu esi-

mest korda pärast 13. juunit Viljandis.

Minu arvates on selle monumentiga vääriliselt tunnustatud Viljandimaalt pärinevat kaitseväge juhatajat, kes tõi Eestile Vabadussõjas võidu ja kelle venelased hiljem tapsid. Vabadussõja võitja väärib ausammast mujalgi kui Viljandis.

On aeg tunnustada oma mineviku suurkujusid sellest hoolimata, missuguseid arvamusi see tekitab võib.



Hele-Mall Järvi (57), pedagoog

Mulle meeldib nii kindral Laidoner ise kui ka tema auks püstitatud ausammas. Sellist ratsamonumenti pole seni Eestis olnud. Ja koht siin lossimägedes on selleks igati hea.



Asta Land (81), pensionär

Avamise ajal ma sellele juurde ei pääsenud, nüüd siis käisin üle vaatamas. See kuju meeldib mulle. Neile, kes seda maha teevad, ütlen häbi-häbi.

Kuju vaadates meenus mulle proua Laidoner, kellel ma Jämejalas külas käisin. Proual tulid mu külastuse peale pisarad silmi. Rääkis, kuidas ta Laidoneriga tutvunud oli. Kaks nädalat enne 90. sünnipäeva ta suri. Õmblesin talle veel surikleidi.

Helgi Kaldma

## KIRJAD

### Telesade pole süüdi

Ka mina ei ole näinud seda videot, milles Misso noored loomi piinasid ja inimesi mõnitasid, aga nõustun «Sakala» ajakirjaniku Gert Kiileriga, et selline asi tekitab jälestusvärinaid.

Küll aga astun ma kindlalt välja tõsielusarja «Jackass» kaitseks, mille Kiiler toob näitena televiisori negatiivsest mõjust. «Jackass» noored teevad tõesti lollusi, ma ei vaidle, aga ma ei ole mitte kunagi näinud, et need poisid piinaksid loomi või mõnitaksid teisi inimesi. Pigem piinavad nad just iseendid ja teevad end seeläbi kaamera ees lolliks. See on juba suur julgustükk.

«Jackass» tegijad ei ole minu arusaama kohaselt pahatahtlikud, nad ei teki kahtu kellelegi teisele kui ainult iseendale. Selle poolest erinevad nad Misso koduvideo monteeri- jatest, kes piinasid ja mõnitasid endast nõrgemaid. See on julm ja argpükslik.

«Jackass» puhul on väga oluline tõlgendamine, sellest peab õigesti aru saama. Kahjuks olen näinud meie noori, kes karjuvad «Teeme «Jackass»!», ja saadavad siis korda täiesti ebanormaalse teo, tehes mingil moel liiga süütule kõrvalseisjale. See ei ole «Jackass», vaid selle saate idiootne tõlgendus.

Ärge süüdistage telesaadete tegijaid, vaid ikka meie endi noori, kes näevad nalja ainult teiste pilkamises ja piinamises.

Linda Püssa, üliõpilane

### Vastutus võõra kuriteo eest

Represseritutele, kes eluga tagasi kodumaale jõudsid, makstakse pensionilisa Siberis veedetud aastate eest. See on igati inimlik, aga kes peaks maksma?

Minu isal ei olnud õnne ja tema nimetu haud on kusa- gil Siberi mullas. Aga tema lapsed ja lapselapsed maksavad maksamaksjate- na pensionilisa neile, kellel oli rohkem õnne — neile, kes kodumaale tagasi jõudsid.

Keda me petame, et ise- endale hüvitist maksame? Mina pole küll enam maksumaksja, kuid küsin: milles on meie lapsed süüdi? Nad on küüditamises ainult kuulnud, aga peavad selle võõra kuriteo eest vastutust kandma.

Uno Uke, Mõisaküla elanik

## ARVAMUS FOTOGA



Maakaitsepäeval demonstreerisid Kaitseliidu Sakala Maleva liikmed Viljandi staadionil pääste-, politsei- ja sõjaväevarustust. Paraku nappis üritusel huvilisi.

TITETANTS



## Emajätis lapsed hooletusse

Politseinikel tuli esmaspäeval viia turvakodusse kaks väikest last, kelle purjus ema oli hooletusse jätnud.

Kohaliku politsei pressiesindaja Agu Lalli sõnul tuli esmaspäeval teada, et Viljandis on üks naine jätnud oma kahe- ja seitsmeaastase lapse omapead ning tarvitab alkoholi.

Juhtunut kontrollima läinud korraüksjad leidsid eest purjus naise ja viisid tema lapsed turvakodusse. («Sakala»)

## Poisid rüüstasid kalmistut

Viljandi politsei tegi kindlaks kaks alaealist poissi, kes 27. ja 28. mai öösel olid vandaalitsenud Riia maantee kalmistul ning kabelis. Üks neist on 14-aastane ja teine veel noorem.

Esimesel ööl olid vandaalid purustanud kaheksa hauaplaati, seitse laternat, kaks hauakivi ja kaks risti ning lükanud ümber kaks pinki. Teisel ööl oli lõhutud kabeli aken ja kabelis sees käidud. Varastatud oli siiski ainult kalmistuvahi must töömüts, kuid ümbrus oli segi paisatud.

Kalmistul vandaalitsenud poiste vastutusele võtmiseks on hädavajalik, et politseiga võtaksid ühendust kahjukanatanud, see tähendab lõhutud hauaplaatide ja laternate omanikud.

Politsei palub neil kiiresti ühendust võtta tööpäeviti telefonil 433 8945. («Sakala»)

## KOHALIK INFO

### Ristimis- ja leeripüha

Homme kell 10 on Köpu kirikus ristimis- ja leeripüha. Kell 12 algab kirikus lastetund.

### Berliini sümfoonikud Viljandis

Homme kell 19 esinevad Jaani kirikus Berliini Otto-sümfoonikud. Kavas Anton Bruckneri, Artur Kapi ja Franz Schuberti helitööd.

### Pühapäeval Kolga-Jaanis

Homme kell 14 pühitsetakse Kolga-Jaani kiriku esine kivilisillutis ja uued sepisväravad.

### Südameliidu tervisepäev

28. juunil on Vahelaane talus südameliidu liikmete tervisepäev. Väljasõit kell 17 Posti t. 20 juurest.

### Abivahendeid nägemispuudega inimestele

30. juunil kella 11.30–13 tutvustab ja müüb Viljandimaa Pimedate Ühingu nägemispuudega inimestele abivahendeid.

### Vähihaiged lähevad Piirissaarele

30. juunil kella 10–15 oodatakse Posti t. 20 end kirja panema neid vähihaiged, kes soovivad sõita Piirissaare-ekskursioonile.



Rahvusvahelise folkloorifestivali «Baltica» Viljandi maapäevade kaugeimad külalised olid Lõuna-Udmurtiast Assanovo kolhoosikülalast. KAAREL KALA

# «Baltica» festival tõi külalisi Udmurtiast

Üsna Tatarimaa piiri ääres paiknevas Lõuna-Udmurtia külas Assanovos tegutseb kolm folkloorirühma. Üks neist esines rahvusvahelise folkloorifestivali «Baltica» ajal ka Viljandimaal.

Helgi Kaldma  
helgi@sakalajakirjastus.ee

«Meid on üheksateist inimest, kes me tõime Eestisse udmurtide laule ja tantsu», rääkis Nina Mironova esmaspäeva õhtul Viljandi kultuurimajas enne järjekordset ülesastumist. Ta on Assanovo küla vanem ja folkloorigrupi juht.

Üldse on 750 inimesega Assanovos kolm folkloorirühma. Nende kümneaastane Tugoko koosneb tööelimestest inimestest ning saab mõnikord endale ka mõne kaugeima sõidu lubada.

Koju olid jäänud lastetrupp, kes Tugokolt eeskujuga õpetust saab, ning eakad folklooritundjad, kellelt siia sõitnud omakorda on rahvalikke tantsu ja laule õppinud ning rahvarõivaste õmblemise oskust omandanud.

«Udmurtide keel ja kombed ei tohi kaduda», toonitas Nina Mironova. Toeks on vanainimeste mälestused, needsamad folgrühmad ja

külas paiknev udmurdikeelne keskkool.

Kui trupp esmaspäeva õhtuks, sinne maapäeva ajaks meie kultuurimajja jõudis, oli tal seljataga mitu esinemist pealinnas «Baltica» kontsertidel.

### Päevad täis laulu ja tantsu

Muidugi tantsisid nad oma tantsu ning laulsid oma emadelt ja isadelt päritud laule sellelgi õhtul Viljandis ning järgmisel päeval Abja-Paluojal ja õhtul Karksi ordulinnuses.

Lauluks ja tantsuks läks ka Vanaõue puhkebaasis ja Tiiu Siimu talus, kus nad rohkest keedetud teed nautisid, ning isegi Männimäe puhkemajas, kus nad õõbisid ja kus neile õhtulaud kaetud oli.

«Väga tore rahvas», kiitis udmurte Viljandimaa päevade põhikorraldaja Maire Paju, kes hõimurahva esindajaid kõikidel käikudel saatis.

«Assanovo on kolhoosiküla ja nad kõik on kolhoosnikud, kes kasvavad teravilja ja hooldavad piimakarja», rääkis Maire Paju. Kõik folklooritruupi mehed töötavad traktoristidena ja nende kodupaigas polevatki niisugust maad, mida keegi ei hari. Selle ja toonekurgede rohkuse poolest oli Eesti neile uudist pakkunud.

Viljandis olnud maapäevadel astusid üles veel Läti Liepaja laste- ja noorterühmad ning päris kõrvale ei jäänud leedulasedki, kuigi Viljandisse jõudis vaid ametlik delegatsioon. Leedulased õpetasid näiteks kätte ühe lastemängu.

Maire Paju sõnul läks nii Viljandis kui Abja-Paluojal ja Karksi lossivaremetes päris peoks siis, kui esinemised olid läbi ning hakati üksteisega tutvuma.

### Rühmad õppisid üksteiselt

Viljandis astus õpetaja ja eestvedaja rolli tantsuansambli Viljandi veteranide rühm Vaike Rajaste käe all ning Abja kultuurimajas jagas osavõtjatele tantsuõpetust Paul Bobkov.

Karksi linnuseski lõppes pidu ühistantsu ja regilauludega, aga paraku lausvihmas. Pikka rongkäiku Karksi-Nuiast ordulinnusesse ja sealset kontserti oli ilm esialgu siiski soosinud. Abja-Paluoja kontsert oli aga vihma tõttu antud rahvast pungil täis kultuurimajas.

Viiratsi rahvamajas töötaval ja folkloorirühma Õunake juhtival Maire Pajul oli see esimene kord nii suurt rahvusvahelise tasemega üritust korraldada. Tal oli eriline rõõm sellest, et kõik maapäevaga seotud omavalitsused oma ülesannet tõsiselt võtsid.

## Viljandi väljapanek köitis presidenti

Nädal tagasi Turus peetud rahvusvahelistel hansapäevadel köitis Viljandi delegatsiooni väljapanek Soome presidenti Tarja Haloneni tähelepanu.

Liisi Seil  
liisi@sakalajakirjastus.ee

Viljandi Linnavalitsuse avalike suhete ja turismiameti juhataja Krista Kulli selgitust mööda sai iga linn 17.–21. juunini kestnud hansapäevadel üles seada oma väljapaneku.

Viljandi ekspositsiooni kuulusid käsitöösened, mille olid valmistanud kauplusepidaja Mall Vesilo ning Lea Elias ja Viorica Kuusik Viljandi Käsitöökogast. Seal olid väljas ka Viljandit tutvustavad turismimaterjalid.

«Hansapäevade neljandal päeval tegi väljapanekute juurde ootamatu visiidi hansapäevade patroon Tarja Halonen», rääkis Krista Kull. «Soome presidenti ringkäik oli üsna lühiajaline, kuid Viljandi väljapaneku juures veetis ta päris kaua aega.»

Tarja Haloneni tervitas linnapea Malle Vahtra, kes andis talle Viljandi vapiga kaunistatud keraamilise kaelamärgi ning esitas kutse Viljandit külastada.

Väljapaneku juures köitisid presidenti tähelepanu aga kõige rohkem mütsid. Ühe soni otsustas ta ka ära osta.

«President rääkis, et ta on suur golfisõber ning lubas selle mütsiga golfväljakule minna», jutustas Krista Kull. «Ülejäänud päeva liikuski ta väljapanekute vahel ringi, soni peas.»

Kokku osales rahvusvahelistel hansapäevadel neli Eesti linna, peale Viljandi veel Pärnu, Tartu ja Tallinna esindus.

Viljandit esindas 18 inimest. Nende hulgas olid lisaks Viljandi linnapeale Malle Vahtrale volikogu esimees Arnold Kimber, volikogu liige Peep Aru ja mõned linnaametnikud.

Kultuurigrupina oli kaasa Viljandi Linnakapell, kellel oli nelja päeva jooksul neli esinemist.

Järgmisel, 2005. aasta rahvusvahelised hansapäevad leiavad aset Tartus. Viljandil tuleb see üritus korraldada 2015. aastal.



Soome president Tarja Halonen (vasakul) leidis endale Viljandi käsitöösenede hulgas sobiva soni. Peeglit aitas tal hoida Viljandi avalike suhete ja turismiameti juhataja Krista Kull. ARNOLD KIMBER

## Maavalitsuse võlglaste satuvad musta nimekirja

Viljandi Maavalitsus hakkab alates septembrist edastama krooniliste võlglaste nimesid Krediidinfo andmebaasi ning loodab seeläbi parandada võlglaste maksekombeid.

Maavalitsus on viimastel päevadel välja saatnud võlanõude ligi kolmesajale võlglastele. «Võlanõuded saadeti isikutele, kelle võlgnevus oli suurem kui 500 krooni või siis pikem kui üks aasta», selgitas maavalitsuse riigivara talituse juhataja Lembo Neerot.

Võlasummad ulatuvad mõnel juhul ka üle 100 000 krooni ning nende hulka

kuuluvad nii tasumata viivis kui ka põhiosa. Võlgnevused on tekkinud maade erastamise ostu-müügilepingute maksekohustuste mittetäitmisel.

«Põhiliselt pankade poolt loodud Krediidinfo andmebaasi võlglaste nimekirjas olek teeb inimesele elu keeruliseks», ütles Neerot. «Näiteks pole võimalik taotleda krediitkaarti ega üldse asju krediidi peale osta.» Neeroti sõnul on krooniliste võlglaste nimed Krediidinfole edastanud ka Harju Maavalitsus ning pärast seda vähenes nende võlglaste arv märgatavalt. («Sakala»)



Kindral Laidoneri monumendi avamisest kujunes üle-eestiline sündmus, mida kogunes tunnistama suur rahvahulk.

3 x ELMO RIIG

## Inimesed soovisid Laidoneri ausambale õnnelikku iga

Teisipäeval Kindral Laidoneri ratsamonumendi avamist tunnistama tulnud rahvahulk Viljandi lossimägede serval oli suurem, kui tseremoniameistrid eales arvata oleksid osanud.

Aime Jõgi  
aime@sakalajakirjastus.ee

Väga paljud vanemad inimesed, kes igatsesid oma isikliku väiksesse fotoaparaati olulisi hetki jäädvustada, jäid võtluses parema koha pärast tugevamatele alla ja pidid leppima vaatega üle eesseisjate peade.

Ausammast ümbritseva platsi servale pidid mahtuma ju Sakala meeskoor, kaitseväe orkester ja auvahtkond. Teisel pool ausammast seisis koos lippude kandjatega võidutule hoidja. Tõrvik oli süüdatud sama päeva hommikul Tori Sõjameeste mälestuskirikus.

Kõnelesid Eesti Vabariigi president Arnold Rüütel, peaminister Juhan Parts, kaitseminister Margus Hanson ja kaitseväe juhataja Tarmo Kõuts, Viljandi linnapea Malte Vahtra ja Kindral Johan Laidoneri Seltsi esimees Trivimi Velliste.

Mitme riigi diplomaatilised esindajad olid samuti oluliseks pidanud päev enne võidupäha Viljandisse tulla.

Ausamba pühitses Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskop Jaan Kiivit.

Üks auväärsemaid kohalviibijaid oli Laidoneri seltsi asutaja ja auesimees, eelmisel päeval 93-aastaseks saanud Rein Randveer. Ta on oma silmaga Vabadussõda näinud, sest oli siis seitsmeaastane poisike. Saatuse tahtel jäi Vabadussõja rinne Viljandimaal pidama just tema isatalu lähedal Kärstnas.

Trivimi Velliste sõnul on Eestis elus veel ainult kaks Vabadussõja veterani: Elvas elav Johannes Tark ja Nõmmel elav Ants Ilus. Nendelegi saadeti Laidoneri ausamba lamailt sümbolne tervitus.

Monumendi avamisel ei räägitud mitte ainult legendaarsest ülemjuhatajast, vaid kõikidest vapratest sõduritest, kes on läbi aegade andnud oma elu Eesti riigi iseseisvuse nimel.

«Vabadussõda võideti usu, julguse ja tahtejõuga, mida õpetas sõjameestele kindral Johan Laidoner

oma tegevuse, autoriteedi ja eeskujuga,» rõhutas president Arnold Rüütel. «On sümbolne, et kindral Laidoneri ausammast avatakse päev enne Võnnu lahingu 85. aastapäeva.»

Peaminister Juhan Parts tuletas oma kõnes meelde ka 1944. aastat, mil eesti mehed veel kord, mis sest et mitte enam oma mundris ja Eesti lipu all, üritasid kaitsta Eesti riiklikku sõltumatust. Paraku see lootus ei täitunud.

Kaitseminister Margus Hanson kõneles Johan Laidonerist kui lihtsast, aga väärikast perest pärit inimesest. «Viiratsi vallas Raba talus sündinud Johan Laidoneri inimlikule mõõtmele on lisandunud aga ka rahvuslik ja sõjaalooline mõõde,» lausis kaitseminister.

Kindral Laidoneri ausammast Viljandis on loodud kujur Terje Ojaveri vaimu ja kätega. See püstitati peaasjalikult rahva toetusel, ülemaalse korjandusega. Riigi ja Viljandi linna kõrval andsid olulise panuse 1500 eraisikut ning 600 asutust ja organisatsiooni.



Ratsamonumendi avamise ärevpidulik hetk. Kindrali mütsi ja hobuse kõrvade taha takerduvat kattelina püüavad lahti päästa Viljandi Muuseumi direktor Jaak Pihlak ning Laidoneri seltsi esimees Trivimi Velliste ja auesimees Rein Randveer.



## Leie prügila kadus lõplikult silmist

Sel nädalal peitusid mulla alla viimased rämpsuhunnikud Leie prügilast, kuid Viljandimaal ootab sulgemist veel viis prügimäge.

Aivar Aotäht  
aivar@sakalajakirjastus.ee

Kolga-Jaani vallavanem Kalevi Kaur ütles, et Leie prügimäe nõuetekohane sulgemine läks maksma 59 400 krooni. Sellest 54 000 krooni andis Keskkonnainvesteeringute Keskus ja ülejäänud lisas vald.

Leiest mõni kilomeeter eemal asunud ja ligikaudu 0,6 hektarit hõlmanud prügilal korraldas sulgemistööd füüsilisest isikust ettevõtja Villu Orasmäe.

Prügilasse ei tohtinud ametlikult enam mitu aastat rämpsüüa, kuid see kosus keelust hoolimata.

«Mul on väga suur palve kõigile, et enam sinna prügi ei toodaks,» lausis vallavanem. «Loodan, et meie valla elanikud oskavad prügila sulgemiseks tehtud tööd austada. Pealegi on raha selleks tulnud ju meie, maksumaksjate taskust.»

Kaur rääkis, et vallavalitsus hakkab siiski kontrollima, kuidas elanikud korrast



Kalevi Kaur

kinni peavad. Igaks juhuks on pääs prügimäele tõkestatud ka kraaviga.

Juhul kui keegi kunagisse prügilasse siiski lisa soku tab ja vald talle jälile jõuab, peab süüdlane Kauri kinnitusele maksma trahvi ning omal kulul rämpsuhunniku ära viima.

Viljandimaa Keskkonnateenistuse andmetel peavad 2009. aastaks olema kadunud Kärstna, Paala, Abja, Sürgavere ja Viljandi prügila.

Enne Leiet pani Viljandimaal oma prügimäe kinni Vastemõisa vald. Koos ametliku prügilaga likvideeriti seal möödunud sügisel ka kaheksa ebaseaduslikult tekkinud rämpsuviskamise kohta.

## Tänassilmas algab taas muinasjutulaager

Täna kell 10 algab Tänassilma rahvamajas muinasjutulaager, mis jätkub homme ja esmaspäevalgi.

Laagri on kokku kutsunud Viiratsi lasteaia õpetaja Mari Karilaid ning see on juba neljas niisugune üle-eestiline ettevõtmine. Ka mullu tegutsesid muinasjutuhuvilised Tänassilma rahvamajas ja Kalmetu koolimajas.

Korraldaja sõnul algab tänane päev sissejuhatusena muinasjutumängu ning õhtupoolikul meisterdatak-

se nukku. Päeva lõpul pakuvad norra lugusid nii sõnas kui muusikas Eesti parim muinasjutuvestja Piret Päär Tallinnast ja kultuuriakadeemia õppejõud Cätlin Jaago.

Pühapäeval räägitakse muinasjutumängu ülesehitusest ja ruumi kujundamisest. Laager lõpetatakse esmaspäeval muinasjutumänguga «Ida pool päikest ja lääne pool kuud». Ühtlasi autasustatakse noori muinasjutukirjutajaid. («Sakala»)

## PÄEVA PILT



Eile päeval kümme minutit enne nelja pörkasid Viljandis Lossi ja Jakobsoni tänava nurgal kokku kaks autot. Lossi tänavalt sõitnud Volkswagen Passat, mida juhtis vanem mees, ei andnud teed mööda peateed lähenevale väikeveokile Mercedes-Benz 310. Inimesed vigi ei saanud, küll aga voolas ristmikule õli ja bensiini. ELMO RIIG

# Kummiga on jama tunduvalt vähem

15-aastane Anu ja 18-aastane Kalev (nimed on muudetud) tutvusid Rate.ee vahendusel kolme kuu eest. Praeguseks on suhe pakunud neile korraka röömu kui muret.

Aili Animägi,  
Viljandi Maagümnaasiumi  
VIII klassi õpilane

Kõik algas nii nagu paljudel noortel ikka: esmalt hindasid nad internetis teineteise pilte ja pidasid kirjavahetust. Varsti nägid nad teineteist silmast silma ja tajusid, et nende vahel on midagi enamat kui sõprus. Mai algusest on nad paar.

Anu on Kalevi arvates armas, vaimukas ja jutukas. Omanäolised on nii Anu käitumine, kõnnak kui ka riietumistiil — just selle pärast ta Kalevile kohe silma ja südamesse jäigi.

Temperamentne Anu arvab, et Kalevita oleks ta juba põhja käinud. Ehkki tüdrukule ei meeldi, kui inimesed tema pärast ülearu muretsevad, hindab ta Kalevi juures hoolivust ja korralikkust.

Kui nad parasjagu koos ei ole, valdab Anut tühi tunne. Nii polegi midagi erakordset selles, kui ta veel hilistel öötundidel saadab Kalevile SMS-e ja pärib, mida poiss unes näeb.

Anu on väga armukade. Talle lihtsalt ei meeldi, kui Kalev teisi tüdrukuid pealaest jalatallani hindava pilguga vaatab. Kalev seevastu kinnitab, et tema armukadetseda ei viitsi, sest usaldab Anut täielikult.

## Seks teisel päeval

Paar kuud pärast tutvumist ehk pelgalt päev pärast käimahakkamist sai seks nende suhte lahutamatuks osaks. Nad ei planeeri, kus ja millal vahekorda astuda, vaid teevad seda siis, kui isu tuleb, ja seal, kus ette juhtub.

Esimest korda oli Anu vahekorras 14-aastaselt ja ta mäletab, et kartis siis paaniliselt rasedaks jäämist. Kalev jõudis esimest korda tüdrukuga voodisse 17-aastaselt ega kartnud enda sõnul seejuures midagi.

Kumbki neist ei oska öelda, millal on tegelikult õige aeg seksuaalelu alustada. Eks ikka siis, kui inimene ise sel-

leks valmis on, leiavad nad. Siiski on mõlemad veendunud, et juba 12-aastaselt voodisse kargamine pole kaugeltki normaalne.

Seksuaalelu humoorikatest momentidest rääkides meenub Anule lugu, kuidas nad Kalevi venna voodit kasutasid.

«Tema vend peab oma voodit neitsikambriks, mida keegi kunagi rüvetada ei tohi. Sellel on küljes üks kleeps hoiatusega, mis siis ära kukub, kui keegi seal vahekorran jõuab. Kui ta teada sai, mida me seal teinud olime, ütles ta, et tema on nüüd vist ainus inimene maailmas, kes seal veel seksinud pole.»

Anu ja Kalev ei häbene poest kondoomi küsida. «Kasutage kummi!» soovivad nad ka kõigile teistele. Kuigi tavaliselt ostab kaitsevahendi Kalev, on nad seda vahel ka koos teinud.

«Pole mingit mõtet seda kellegi ees häbeneda,» leiab Anu. «Palju hullem on, kui kondoomi ei kasuta, ja hiljem on suur paanika selle ümber, ega sa rase ole.»

## Hirm raseduse ees

Hirmu raseduse ees on Anu ka ise kogenud, sest nende suguelu alguses ei olnud kondoomi kasutamine just reegel. Siis valdasid teda mässus ja paanika. Esimesel korral, kui selline kahtlus tekkis, oli paanika eriti suur.

«Peas käis ringi vaid üks mõte: kuidas asjast vanematele rääkida,» meenutab tüdruk.

Õigupoolest ei suuda Anu täpselt ette kujutada, mis siis juhtuks, kui ta ka tegelikult lapseootele jääks. «Ilmselt lööksid ema ja isa mu lihtsalt maha,» arvab ta. Kunagi tahab Anu tõesti emaks saada, kuid 15-aastaselt ei ole selleks kindlasti mitte õige aeg. Seepärast on ta oma kahtluste ajel pidanud tõsiselt mõtlema ka aborti võimalusele.

Kui sageli arvatakse, et poiss teeb rasedaks jäänud tüdruku juurest võimalikult kiiresti sääred, siis Kalevist Anu seda ei usu. «Suhtes peab olema usaldust. Kui tema asemel oleks keegi, kelle puhul ma poleks veendunud, kas temast mulle tuge on, siis sellise tõpraga poleks üldse mõtet käima hakatagi.»



Anu: «Suhtes peab olema usaldust.» (fotolavastus)

ALO RAUN

## Vaadake ikka endavanuseid inimesi!

ÜHA ROHKEM võib tänaval jalutades kohata tüdrukuid või poisse, kes koos endast tunduvalt vanema kaaslasega mitte just kõige siivsamalt ei käitu.

Ausalt öeldes on mul veidi vastik vaadata, kuidas umbes 15-aastane noormees miilustab keset tänavat endast rohkem kui viis aastat vanema naisega. Millegipärast aga ei vaata keegi eriti halvasti, kui sama teeb tüdruk vanema noormehega. Kas oleme siis harjunud sellega, et poiss peab tüdrukust vanem olema?



Gerly  
Nugis

Tarvaste Gümnaasiumi IX klassi õpilane

Võib-olla olen ma vanamoodne, kuid julgen pidada õigeks seda, et noormees peaks olema tüdrukust kas või päev varem sündinud. Et neid saavad poistest varem küpseks, toob neiu suhe endast noorema mehehakatisega silme ette ema ja poja suhte.

Varem või hiljem tuleks tüdrukul hakata mõtteid mõlgutama selle üle, millise tite on ta enda kõrvale saanud. Kui aga noormees on tüdrukust vanem, arenevad mõlemad koos ja sellist probleemi ei tohiks tekkida.

SUHEID ENDAST mitu aastat vanemate neidudega peavad noormehed ise lahendada.

Tegelikult ei saa mehehakatistest vist arugi, et nende kaaslasel kasutavad neid

vaid lõbutsemiseks, sest omavanused nende õnge enam ei lähe.

Sellised poisid näikse olevat veendunud, et nad tõepoolest meeldivad vanematele tüdrukutele, kuid tegelikkuses tuleb seda ette vaid üksikudel juhtudel.

Kõik see on ahelreaktsioon, kus tüdrukud röövivat vanemate noormeesetega suhteid luues võimaluse omaealistelt poistelt, kellel tuleb omakorda vanemate neidude poole pöörduda.

KUIGI ARMUSUHE endast tunduvalt vanema inimesega näib mulle imelik, ei ole minu õigus seda keelata. Soovitan siiski noortel veidi enda peale mõelda ja valida armumiseks keegi endavanune, sest nii jäävad hiljem ära vanusevahetuse põhjustatud probleemid.

Mõistuse peaksid pähe võtma nii noored kui ka vanemad.

Noored, vaadake ikka endavanuseid ilusaid inimesi ja las vanemad kiusavad omaealisi!

## KÜSITLUS

Kui pika suhte järel ja kui vanalt võiks noored astuda seksuaalvahekorda?



Kristiina  
(16),  
Paalalinna  
gümnaasium

Oleneb sellest, kuidas kaaslase usaldad. Asjad ei käi nii, et kui kuu on möödas, siis võib minna. Õige aeg on siis, kui oled valmis. Tähtis on see, kas tunned ennast kaaslase kõrval turvaliselt või mitte.



Maigi  
(16),  
Jakobsoni  
gümnaasium

Mina olen hästi vanamoodne ja sellepärast arvan, et ehk aasta peaks ikka ootama. Vanuse poolest on õige aeg noorukiiga. 18–19-aastaselt, ma arvan.



Krizzu  
(15),  
Jakobsoni  
gümnaasium

Oleneb sellest, milline suhe on. Mõnega võtab vähem aega, teisega rohkem. Kui klapp on väga hea, siis oma sisetunde järgi.

Selles asjas oleneb palju sellest, kuidas inimene ise ennast tunneb, aga enne 16. eluaastat ei tasu.



Silver  
(15),  
Kadrioru  
Saksa  
Gümnaasium

Kahenädalasest suhtest piisab. Õige aeg on nii vanalt, nagu mina praegu olen — 15-aastaselt.



Elari  
(16),  
Jakobsoni  
gümnaasium

Mul pole õrna aimugi. See on iga inimese individuaalne asi. Kindlasti peab kaaslase enne tundma ja tõsiselt armastama. Vanust ei oska öelda.

Küsid Gerly Nugis ja Aili Animägi









ETV	KANAL 2	TV 3
8.48 Täname kava 8.50 Lauupeotule teekond* 9.05 «Maksikoer Fik»* 9.10 «Toronto Tom»* 9.20 «Prisas Preston» 9.35 «Armas väike planeet»* 9.45 «112»* 10.35 «M Klubi III» 11.00 «Presidendi meeskond»* 11.45 Dokumentaalfilm «Brugge» (Prantsuse 1998). See Belgia linn on täis ajutat ilu. Igal aastal saabub stia neil miljoni kuldastjalat keskajast saadik puutumatuna püsivad arhitektuur- ja kunstinimesid imetlema.	7.15 Top Shop ja kurjad prussakad» 7.30 «Kass Oegy ja kurjad prussakad» 7.40 «Simba Juuniori seiklused» 8.10 «Nurjatu armastus»* 9.00 «Kodus ja võrsil»* 9.30 «Luz Maria»* 10.15 Haigialood» 10.45 Halloo TV 11.45 Ruundmäng» 12.15 Top Shop 12.30 Muusika Sinule 14.50 Halloo TV 15.50 «Luz Maria» 16.40 «Nurjatu armastus» 17.35 Usu või ära usu!»	6.50 Top Shop 7.15 Meeletu maailm» 7.45 «Käna-Kalle kantsipüks» 8.40 «Garfield ja sõbrad» 9.30 «Armastuse teed»* 9.00 «Kodu keset linna»* 10.25 «Valde võigus» 11.15 «Tarzan» 11.45 «Kuldne värv» 12.50 Viva Las Vegas» 13.45 33 küsimust 14.15 Meeletu maailm 14.45 33 küsimust 15.15 «Popid»
12.11 – 12.15 Täname kava 16.03 Täname kava 16.05 «Külmade merede rändurid. Franz Josephi maa»* 16.35 «Koaalad pole süüdi» 17.00 Keno Loto 17.05 «Tulelapsed» 17.30 «Kahe korruse karud»* 17.40 «Väike räpakoilike»* 17.50 «Armas väike planeet»	18.30 «Kodus ja võrsil» 19.00 «Rolling Estonians»* 19.30 Kõkk tulebi!» 20.00 Uued uudised. Ilm 20.15 Sport 20.20 «Naljaviuks»	16.05 «Simpsonid» 16.35 «Armastuse teed» 17.30 «Rannavalve» 18.25 Portugalil EM-il 18.30 «Tarzan» 19.00 Seitsmessed uudised 19.25 Sport 19.35 «Kodu keset linna» 20.30 «Nähtamatu mees»
18.00 Aktuaalne kaamera 18.15 «See olen mina» 1/8. Saks Karakin (ETV 2003). Saate-sarjas uuritakse, kuidas teistest rahvustest lapsed ja noored on kohanenud eluga Eestis. 18.44 Lotoudised 18.45 Aktuaalne kaamera (Vene keeles) 19.00 TV 10 olümpiastarti 19.35 Loomakliinik» 20.00 Aktuaalne kaamera 20.05 Euroviisioonid. Belgia ja Slovakkia 20.15 Baltica festival 20.57 Viking Lotto	18.30 «Kodus ja võrsil» 19.00 «Rolling Estonians»* 19.30 Kõkk tulebi!» 20.00 Uued uudised. Ilm 20.15 Sport 20.20 «Naljaviuks»	18.25 Portugalil EM-il 18.30 «Tarzan» 19.00 Seitsmessed uudised 19.25 Sport 19.35 «Kodu keset linna» 20.30 «Nähtamatu mees»
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm. Sport 21.26 Keno Loto ja lotoudised 21.30 EURO 2004. Poolfinaal	21.00 «Andy Richter, universumi director»	21.30 Mängufilm «Oht sügavikust» (USA matul, 1998). Režissöör Stephen Sommers. Osades Treat Williams, Famke Janssen, Anthony Heald, Wes Studi, Jason Flemyng. Kui kamp halastamatuid rõvlinagusid tõusevad maailma kõige luksuslikuma kruisiislaeva pardale, lootuses sealt hea noosiga lahkuda, leiavad nad oma suured üllatuseks eest täiesti inimtüha laeva. Reisjad ja meeskonnaliikmed näivad olevat otsekui maa alla vajunud.
23.40 Lauupeotule teekond. 23.55 «Kriminaalne Venemaa. Tõdimatu mõrvatelliija» (Venemaa 2002)* 00.20 Kirikuelu (EKTV)* 00.35 Homme kava	21.30 «Uue miljii Klubi»* 22.30 «Sõbrad»* 00.05 «Korter»* 00.55 Politseikroonika» 1.25 «Dilbert»* 1.50 Online TV	23.40 Hillisõhtused uudised 23.50 Mängufilm «Lugu jahimees Fedotist» (Vene 2002). Režissöör Sergei Ovtšarov. Osades Konstantin Voroblov, Andrei Mjagkov, Olga Pakjova. Täpsumkütt Fedot saadetakse tsaaril käsul jahiretkele, et tuua välismaa suursaadiku läheneva külas-käigu tarvis söögilauale midagi erilist. Küttimise ajal kohutub Fedot äga ootamatult saiapärase linnunaise Marusjaga, kelles näeb mees oma elu armastust.

KUKU RAADIO	VIKERRADIO
6.00 Arataja. Ave ja Erki Berends 9.30 Jalgpallipäevik. Vello Lään 9.45 Raadioekspress. Sven Paulus 10.30 Vabakava. 11.00 Pressrad. Madis Ligi 12.00 Raadioekspress. Sven Paulus 13.00 Vabakava. 14.00 Tehnokratt. Pats, Sanki ja Henrik. 15.00 Raadioekspress. Katrin Virpailu 16.00 Tippund. Arp Müller 18.00 Päevapilk. Sven Paulus 18.30 Kes minnevikku... Hillar Palamets 18.45 Järjelüüts» 19.00 Tehnokratt» 19.45 Rootsi Raadio 20.00 Kuku Klassika 21.00 Pressrad» 21.45 Önnusika	5.30 Vikerrahmnik. Tiina Vilu 9.45 Laste lood» 10.05 Maailm täna 11.05 «Tule!» 12.15 Peaasüda. Riina Eertalu 14.05 Maailm ja mõnda. Eesti asi – rist ja vietus ehk eestlane kohtupeegilis. Kommentaarib ajaloolane Aadu Must. Kätkendoid Mats Traadi novellist. 15.15 Pärasüda 16.05 Neiljast kuveni. Jaan Eglua 18.00 Päevakaja 18.30 Laste lood 19.05 Maailm ja mõnda» 20.15 Sport 20.45 Öhtujutt lastele 21.05 Unustamatud. Elton John. Jaak Ojakäär 22.30 «Tule!»* 23.00 Sport 23.05 Kõp. Ernst Erno luulet on valitud ja esitab Lembit Peterson. 23.55 EM jälgajalis 00.05 – 5.30 Önnusika

ETV	KANAL 2	TV 3
8.48 Täname kava 8.50 Lauupeotule teekond* 9.05 «Maksikoer Fik»* 9.15 «Toronto Tom»* 9.20 «Prisas Preston» 9.35 «Armas väike planeet»* 9.45 «112»* 10.35 «M Klubi III» 11.00 «Presidendi meeskond»* 11.45 Dokumentaalfilm «Versailles' purskkaevud» (Prantsuse 1996)	7.15 Top Shop 7.30 «Kass Oegy ja kurjad prussakad» 7.40 «Simba Juuniori seiklused» 8.10 «Nurjatu armastus»* 9.00 «Kodus ja võrsil»* 9.30 «Luz Maria»* 10.15 Haigialood» 10.45 Halloo TV 11.45 Ruundmäng» 12.15 LX Power Eesti Mootorisport 2004» 12.45 Top Shop 13.00 Muusika Sinule 14.50 Halloo TV 15.50 «Luz Maria» 16.40 «Nurjatu armastus» 17.35 Usu või ära usu!»	6.50 Top Shop 7.15 Meeletu maailm» 7.45 «Käna-Kalle kantsipüks» 8.40 «Garfield ja sõbrad» 9.30 «Armastuse teed»* 9.00 «Kodu keset linna»* 10.25 «Sa oled mu saatust» 1/90 11.15 «Tarzan» 11.45 «Kuldne värv» 12.50 STOP!» 13.25 Krambambusi» 14.15 Meeletu maailm 14.45 33 küsimust 15.15 «Popid» 16.05 «Simpsonid» 16.35 «Armastuse teed» 17.30 «Rannavalve»
17.00 Keno Loto 17.05 «Tulelapsed» 17.30 «Kahe korruse karud» 17.40 «Väike räpakoilike»* 17.50 «Armas väike planeet»	18.00 Aktuaalne kaamera 18.15 «See olen mina. Liisa Botšarov» 18.44 Lotoudised 18.45 Aktuaalne kaamera (Vene keeles) 19.00 «Klipper»* 19.15 «Smalville II» 20.00 Aktuaalne kaamera 20.05 «Must ja valge koer»* 20.15 Bingol	18.30 «Kodus ja võrsil» 19.00 «Rolling Estonians»* 19.30 Kõkk tulebi!» 20.00 Uued uudised. Ilm 20.15 Sport 20.20 «Naljaviuks» 20.30 Kutsu Ifi Kallal Eesti-Läti piiri vahetus läheduses asub Melt-savenna talu, kus saab kogeda maailma ainulaadsemat punkrituismi. Ifi lähneb kulla talu perenemale Meelis Mõttusle, kellega koos soojendatakse üles vanad metsavenna legendid ja küpsetatakse varda veist.
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm. Sport 21.26 Keno Loto ja lotoudised 21.30 EURO 2004. Poolfinaal	21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm. Sport 21.26 Keno Loto ja lotoudised 21.30 EURO 2004. Poolfinaal	21.35 Mängufilm «Matused Texase moodi» (USA komöödia, 1999). Režissöör W. Blake Herron. Osades Quinton Jones, Robert Patrick, Jane Adams, Martin Sheen, Chris North. Kuukekümendate aastate lõpp Texase osariigis. Whiti pereliikmed kohtuvad vanaisa Sparta matusest. Tegugu ei ole aga tavajste matusega ja Whiti pere pole ka päris tavaline perekond. Selle pere kappidest võib leida mõnegi luukere ja valguskatvatva salidust, skandaalid ja pinged seoses rahaasjadega on alati pereliikmete head läbi saamist pärtsinud. Kõrgesse heidab valgust surmud vana isa vaim, kes end ühale oma lapselapselä ilmutab.

KUKU RAADIO	VIKERRADIO
6.00 Arataja. Ave ja Mart Pukk 9.30 Jalgpallipäevik. Vello Lään 9.45 Raadioekspress. Sven Paulus 10.30 Vabakava. 11.00 Linatund. Ulla Lants 12.00 Raadioekspress. Sven Paulus 13.00 Mängrad. Jüri Murthika 14.00 Plioot. Margus Kiiver 15.00 Raadioekspress. Sven Paulus 16.00 Tippund. Arp Müller 18.00 Päevapilk. Arp Müller 18.30 Kes minnevikku... Hillar Palamets 18.45 Järjelüüts» 19.00 Plioot» 19.45 Rootsi Raadio 20.00 Kuku Klassika. 21.00 Mängrad» Jüri Murthika 21.45 Linatund» 22.15 Önnusika	5.30 Vikerrahmnik. Toomas Šalda 9.45 Laste lood» 10.05 Maailm täna 11.05 «Tule!» 12.15 Peaasüda. Riina Eertalu 14.05 Maailm ja mõnda. Eesti asi – pidu ja pillikaar. Laulupidu ja identiteet. 15.15 Pärasüda 16.05 Neiljast kuveni. Tõnu Triim 18.00 Päevakaja 18.30 Laste lood 19.05 Maailm ja mõnda»* 20.15 Sport 20.45 Öhtujutt lastele 21.05 Ideaalmaailmad. Soft Machine – II (1969). Mikkel Kleis 22.30 «Tule!»* 23.00 Sport 23.05 Kõp. Nallatund 23.55 EM jälgajalis 00.05 – 5.30 Önnusika

KUKU RAADIO	VIKERRADIO
6.00 Arataja. Ave ja Mart Pukk 9.30 Jalgpallipäevik. Vello Lään 9.45 Raadioekspress. Sven Paulus 10.30 Vabakava. 11.00 Linatund. Ulla Lants 12.00 Raadioekspress. Sven Paulus 13.00 Mängrad. Jüri Murthika 14.00 Plioot. Margus Kiiver 15.00 Raadioekspress. Sven Paulus 16.00 Tippund. Arp Müller 18.00 Päevapilk. Arp Müller 18.30 Kes minnevikku... Hillar Palamets 18.45 Järjelüüts» 19.00 Plioot» 19.45 Rootsi Raadio 20.00 Kuku Klassika. 21.00 Mängrad» Jüri Murthika 21.45 Linatund» 22.15 Önnusika	5.30 Vikerrahmnik. Toomas Šalda 9.45 Laste lood» 10.05 Maailm täna 11.05 «Tule!» 12.15 Peaasüda. Riina Eertalu 14.05 Maailm ja mõnda. Eesti asi – pidu ja pillikaar. Laulupidu ja identiteet. 15.15 Pärasüda 16.05 Neiljast kuveni. Tõnu Triim 18.00 Päevakaja 18.30 Laste lood 19.05 Maailm ja mõnda»* 20.15 Sport 20.45 Öhtujutt lastele 21.05 Ideaalmaailmad. Soft Machine – II (1969). Mikkel Kleis 22.30 «Tule!»* 23.00 Sport 23.05 Kõp. Nallatund 23.55 EM jälgajalis 00.05 – 5.30 Önnusika

KUKU RAADIO	VIKERRADIO
6.00 Arataja. Ave ja Mart Pukk 9.30 Jalgpallipäevik. Vello Lään 9.45 Raadioekspress. Sven Paulus 10.30 Vabakava. 11.00 Linatund. Ulla Lants 12.00 Raadioekspress. Sven Paulus 13.00 Mängrad. Jüri Murthika 14.00 Plioot. Margus Kiiver 15.00 Raadioekspress. Sven Paulus 16.00 Tippund. Arp Müller 18.00 Päevapilk. Arp Müller 18.30 Kes minnevikku... Hillar Palamets 18.45 Järjelüüts» 19.00 Plioot» 19.45 Rootsi Raadio 20.00 Kuku Klassika. 21.00 Mängrad» Jüri Murthika 21.45 Linatund» 22.15 Önnusika	5.30 Vikerrahmnik. Toomas Šalda 9.45 Laste lood» 10.05 Maailm täna 11.05 «Tule!» 12.15 Peaasüda. Riina Eertalu 14.05 Maailm ja mõnda. Eesti asi – pidu ja pillikaar. Laulupidu ja identiteet. 15.15 Pärasüda 16.05 Neiljast kuveni. Tõnu Triim 18.00 Päevakaja 18.30 Laste lood 19.05 Maailm ja mõnda»* 20.15 Sport 20.45 Öhtujutt lastele 21.05 Ideaalmaailmad. Soft Machine – II (1969). Mikkel Kleis 22.30 «Tule!»* 23.00 Sport 23.05 Kõp. Nallatund 23.55 EM jälgajalis 00.05 – 5.30 Önnusika

KUKU RAADIO	VIKERRADIO
6.00 Arataja. Ave ja Mart Pukk 9.30 Jalgpallipäevik. Vello Lään 9.45 Raadioekspress. Sven Paulus 10.30 Vabakava. 11.00 Linatund. Ulla Lants 12.00 Raadioekspress. Sven Paulus 13.00 Mängrad. Jüri Murthika 14.00 Plioot. Margus Kiiver 15.00 Raadioekspress. Sven Paulus 16.00 Tippund. Arp Müller 18.00 Päevapilk. Arp Müller 18.30 Kes minnevikku... Hillar Palamets 18.45 Järjelüüts» 19.00 Plioot» 19.45 Rootsi Raadio 20.00 Kuku Klassika. 21.00 Mängrad» Jüri Murthika 21.45 Linatund» 22.15 Önnusika	5.30 Vikerrahmnik. Toomas Šalda 9.45 Laste lood» 10.05 Maailm täna 11.05 «Tule!» 12.15 Peaasüda. Riina Eertalu 14.05 Maailm ja mõnda. Eesti asi – pidu ja pillikaar. Laulupidu ja identiteet. 15.15 Pärasüda 16.05 Neiljast kuveni. Tõnu Triim 18.00 Päevakaja 18.30 Laste lood 19.05 Maailm ja mõnda»* 20.15 Sport 20.45 Öhtujutt lastele 21.05 Ideaalmaailmad. Soft Machine – II (1969). Mikkel Kleis 22.30 «Tule!»* 23.00 Sport 23.05 Kõp. Nallatund 23.55 EM jälgajalis 00.05 – 5.30 Önnusika





## PÄRNUMAA KUTSEHARIDUSKESKUS

Hästitatud Tihemetsa, Pärnu ja Sindi kutseõppeasutuste alusel loodud Pärnumaa Kutsehariduskeskus on alustanud vastuvõttu 2004/2005. õppeaastaks järgmistele erialadele:

### PÕHIAHARIDUSE ALUSEL

#### TIHEMETSAS

Autode ja masinate remont  
Metsamajandus

#### SINDIS

Laomajandus  
Kodumajandus (vene õppekeelega)

#### PÄRNUS

Kokk  
Pagar-konditeer  
Müüja  
Rõivaõmblemine  
Arvutiteenindus

#### Üldehitus

Ehitusviimistlus  
Ehituspuusepp

#### Tisler

### LIHTSUSTATUD ÕPPEKAVAGA

Tisler  
Puhastusteenindus

### KESKHARIDUSE ALUSEL

#### TIHEMETSAS

Autode ja masinate remont  
Sekretäritöö  
Raamatupidamisassistent (kaugõpe)

#### SINDIS

Ärikorraldus

#### PÄRNUS

Kelner-ettekanaja  
Hotelliteenindus  
Müügiassistent  
Rätsepatoe  
Infotehnoloogia  
Sotsiaalhooldus (kaugõpe)

#### Vajalikud dokumendid:

- avaldus-andmekart (tädetakse kohapeal)
- põhi- või keskharidust tõendav dokument (originaal või notariaalselt või originaali alusel koolis kinnitatud koopia)
- tervisetõend
- fotod 3 x 4, 4 tk
- vanema või eestkostja kirjalik nõusolek, kui õpilaskandidaat on alaealine
- kaasa isikut tõendav dokument!

Dokumentide vastuvõtt 17. maist-18. augustini 2004 kõikides koolituskohtades tööpäevadel kl 9-14.  
Yastuvõtukomisjon 18. ja 19. augustil 2004 kl 9-14.

Õpilaskandidaadil ilmuda kohale isiklikult.

#### PÄRNU

Pargi 1  
Tel 442 7888, 442 7871

#### TIHEMETSAS

Saarde vald  
Tel 449 1061

#### SINDI

Pärnu mnt 26  
Tel 445 9722

PÄRNUMAA  
KUTSEHARIDUSKESKUS



AS ROGER PUIT  
OSTAB JÄTKUVALT  
ERAMETSKONNA  
LOOMISE  
EESMÄRGIL  
TALUMAIID

HOOLI OMA METSA

TULEVIKUST.

HELISTA TEL. 434 7647,  
504 1 062, FAKS 434 7 710.



Pühapäeval,  
27. juunil kl. 18  
Olustvere  
NOORHEBÄNDIDE  
& TALLIHOVI  
ROCK

TOIMUB IGA ILMAGA!

Esinejate reas on veel vaba koht sinu bändile.

**TULE NÄPPU VISKAMA!**

Külastele pääse 30 kr.  
Info tel. 520 8397.  
E-postiaadress kalevsaarva@hotmail.ee

## SUVISELT SOODSA HINNAGA ARVUTI



SOODNE LIISING:  
0.-  
SISSEMAKSE,  
0.-  
LEPINGUTASU

TASUTA  
TRANSPORT  
KOJU

+  
FESTART SÖNASTIK,  
NORMAN ANTIVIRUS,  
OPEN OFFICE,  
NERO CD KIRJUTAMISE  
TARKVARA  
POWER DVD

Intel® Pentium® 4 3,0GHz 800MHz HT, 512MB (2x256) dualDDR4M 400MHz, 120GB kiire Serial-ATA/150 kõvaketas, 128MB DDR Geforce FX5600 või ATI Radeon 9600 VGA, 10/100 LAN, 52xCDkirjutaja/16xDVD lugeja combo seade, 5,1 heli, 1,44MB FDD, must/hõbe multimeedia klaviatuur, must/hõbe optiline rullikuga hiir, korpus must/hõbe, Samsung 753DFX must/hõbe 17" FLAT monitor

14 350.-

Intel® Pentium® 4 2,8GHz 800MHz HT, 256MB DDRAM, 80GB kiire 7200rpm kõvaketas, USB 2.0, 128MB DDR Geforce FX5200 või ATI Radeon 9200 8xAGP VGA, 10/100 LAN, 52xCD-RW/DVD combo seade, 5,1 heli, 1,44MB FDD, klaviatuur, optiline scroll hiir, Samsung 753DFX 17" FLAT monitor

10 990.-

BenQ digitaalkaamera DC 2410 Max 4 megapikselt, 3.1 M CCD 16 MB sisemälu, 4x digi. zoom Lisamälu SD/MMC kaart Piiramatu video salvestus koos heliga 1,6" LCD Kaal 145 g

1 950.-

SKANNER BenQ 5000U Skaneeri lihtsalt ja kergelt kasutades 3-e kiirvalikunuppu Optiline resolutsioon 1200x1200dpi USB liides

750.-

Ruuter Trendnet TW100-S4W1CA Lihtne jagada internet 4 kasutaja vahel

590.-

Mikromaailma kauplus: Viljandi Turu 6, 433 3122  
Külasta meie kodulehekülge: www.mikromaailm.ee

MIKROMAAILM

## MARKI AUTO TEHNOÜLEVAATUS

on avatud

E-R kl. 8-17, L kl. 9-14, P suletud.

Teid teenindavad AVO LIPPUS ja AIVAR KINK.

Karula Teeristi, Viljandimaa. Tel. 435 5727, faks 435 5725, www.markiauto.ee.



° Müüa 1-toaline korter Viljandis Paala teel, 2/2, üldpinda 24 m<sup>2</sup>.  
Hind 160 000 krooni.

° Müüa 1-toaline korter Viljandis Kalevi t., 2/2, üldpinda 26,1 m<sup>2</sup>.  
Hind 80 000 krooni.

Tallinna t. 3, Viljandi,  
Tel. 506 4858, 435 4144

Viljandi Lasteabi- ja Sotsiaalkeskus vajab lasteabikeskusesse

### OSAKONNAJUHATAJAT.

Soovitav (eri)pedagoogikaalane kõrgharidus. Sooviavaldus koos CV-ga saata hiljemalt 5. juuliks aadressil Viljandi Lasteabi- ja Sotsiaalkeskus, Pärsti vald, 71024 Viljandimaa. Info tööpäeviti kl.8-16 telefonil 434 5304 või e-postiaadressil vilakesk@matti.ee.

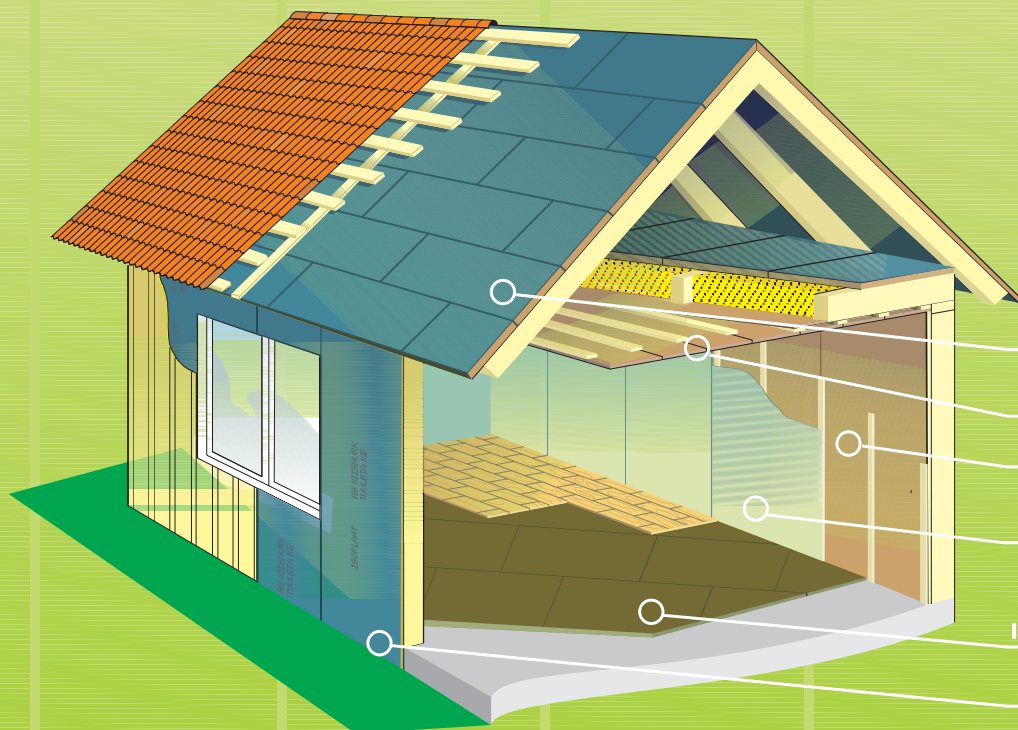


## MAJA NAGU VAJA

Näidismaja ja asjatundlik nõustamine

Puidu ja kivi kasutamine ehituses on eestlastele igiomane. Leidub ju mõlemat materjali looduses küllaga ning koos kasutades tekitavad nad koosluse, millele on raske leida väärilist vastast.

Projekt MAJA NAGU VAJA ongi ellu kutsutud eesmärgiga tõsta kaks igivana ehitusmaterjali taas ausse ning näidata kus, kuidas ja miks kasutada **Isoplaat** ehitusplaate, **Isotex** siseviimistlust, **Paroc** kivivilla, **Lafarge-Tekkini** katusekive ja **Columbia** kive.



ISOPLAAT - aluskatus

ISOTEX - laeplaat

ISOPLAAT - soojustus

ISOTEX - seinaplaat

ISOPLAAT - aluspõrand

ISOPLAAT - tuuletõke

### Tutvustused toimuvad:

30. juuni - 1. juuli Jänedal, Talupäevadel

7. - 8. august Antslas, Hauka laadal

25. september Palamuse Suur Väljanäitus

**ISOTEX**

VILJANDI Decora Riia 42a 433 7156  
Ehitus Service Reinu tee 29a 435 3000  
Vektor Kaubahall Männimäe tee 28 435 5333  
Vilpak Reinu tee 35 433 6652

**ISOPLAAT**

# Ida Urbel alustas oma kunstnikuteed Viljandis

Tänavu möödub 65 aastat ajast, mil Ida Urbel asutas Vanemuise balletitrupi. Enne seda oli ta aga Ugalas operettidele tantsu seadnud ning Viljandis lastele peotantsu õpetanud.

Ülo Võsar,  
viljandlane

Viisteist aastat teatri- ja stuudiotööd Viljandis olid koolitanud temast enne Vanemuisesse jõudmist tõelise meistri.

«Ma olen lapsena olnud Ida Urbeli õpilane,» ütleb viljandlanna Moja Konno. Et jutt ainult jutuks ei jääks, otsib ta üles vana, kuid hästi säilinud ülesvõtte, millel preili Urbel, tulevane kuulus ballettmeister, istub laste keskel, teiste hulgas ka väike Moja. Lapsed on säilitud poosidesse, et oleks ikka arusaadav: tegemist on tillukeste tantsijatega, mitte ükskõik kellega.

«Jaa, siin me oleme: Kaitseleidi ülema major Eisenbergi (Raudmäe) tütar Aino, ülema asetäitja kapten Triigi tütar Miiia, kriminaalpolitseinik Pettai tütar Hilja, kirurg Rosenfeldi tütre Irina ja Tatjana, aiapidaja Laatsi tütar Helga, loomaarst Reimani tütar Tamara, maavalitsuse esimehe Heinrich Lauri tütar Evi ja advokaat Jungi tütar Luule,» valgustab Moja oma päikeselise mudilaspõlve mängumaad. «Praegu elab neist peale minu Viljandis veel Helga Vanakamar-Ruut, kauaaegne kooliõpetaja nagu minagi.»

Ja jätkab: «Urbelite perekond oli Viljandis hästi tuntud. Isa oli kunstimaitseline maaler ja püüdis oma lapsi igati arendada. Nad olid küll veidi kadakliku mentaliteediga, kuid palju rohkem kultuuriteadlikud kui tavaestlased. Ja nagu me nüüd teame, jõudis Ida Urbel omal jõul meie kultuuri tippude hulka.»

## Ukse taha ei jäetud kedagi

«Tundub, et Ida Urbeli tantsutundides käisid jõukate vanemate lapsed. Imselt oli õpetus tasuta?» küsin vahele.

«Loomulikult tasuta. Ida Urbel ju sellest elaski. Kuid ma mõtlen, et kui mõni andekas vaesemast perest laps oleks tulnud, poleks teda ukse taha jäetud. Usun, et paljud viljandlased ei osanud siis tema tantsuringist veel midagi arvata. Ta ei olnud ju veel kuulus.»

«Ja mida ta teile õpetas?» pärin edasi.

«Tookord oli moes lastele liikumist õpetada. Ballett ja karakteritants aitavad ju rühti arendada. Meil olid plastika ja akrobaatikatunnid. Balletti ta ei õpetanudki, kuigi me oskasime siis juba sellest unistada. Balletikingad jäid siiski saamata ja balletistuudio tulemata — preili Urbel vahetas Viljandi ja Ugala ülikoolilinnu Tartu ja Vanemuise vastu. Küllap olid tal seal avaramad



Lasteringi juhendaja Ida Urbel (keskel) koos oma tillukeste tantsijatega. Temast vasakul on Moja Konno ja rea lõpus praegu Viljandis pensionäripõlve pidav Helga Vanakamar-Ruut.

2 x JAAN RIET

väljavaated. Ugala sai endale liikumisjuhiks endise esitantsija Frieda Rosenbergi, hiljem Mannermäe. Meie rühmal polnud enam midagi peale hakata, me läksime laiali.»

«Kuidas teie vanemad oskasid Urbeli jutule minna?» uurin ikka toda Viljandi aega täpsemalt.

«Mu tädi Linda Junkur-Martik oli olnud Ida Urbeli klassiõde. Nii et ta ei olnud meie perele võõras. Algul käisime Lutsu tänava majas, kus Urbelid elasid, hiljem praeguse Kauba tänava alguses Õunapuu punases telliskivimajas, kus tal oli üüritud avar saal.»

Moja Konno sõnul ei unustanud Ida Urbel Viljandit ealeski.

«Puutusin enne sõda temaga tihti kokku, peamiselt Viljandis. Ta tundis alati huvi minu käekäigu vastu, küsis, kas tegelen veel ka tantsuga. Mis parata: meil ei olnud ju õpetajat.»

Pärast Siberit ei kohtunud Moja Konno oma tantsuõpetajaga aga enam kunagi. Elas ta ju siis kaugel — Narvas.

«Aga kui minu ja Manivalde Järvekülje poeg Jaak Tartus ülikoolis õppis, oli ta suur teatrihuviline,» jätkab ta.

Olgu mainitud, et Jaak kannab oma vanaisa Evald Konno mälestuseks tema perekonnanime ja Manivalde oli näitleja Eero Neemre õpoeg.

«Niisiis käis Jaak peaaegu kõiki lavastusi vaatamas,» jutustab Moja. «Märtsis, kui oli teatrikuu, kuulutas Vanemuise välja retsensioonide võistlusi. Jaak võitis neist alati osa. Kord sai ta isegi preemia. Jaagu kriitikat oli lugenud ka žüriisse kuulunud Ida Urbel. Retensioon oli talle meeldinud. Jaak sai mälestuseks pühendusega raamatu. See on meil seniajani alles.»

## Peotantsukursused

Urbelite peotantsuringist käis läbi terve noor Viljandi.

Minugi ema Maaly (neipõlvenimega Kikas) albumis on palju Jaan Rieti fotoateljees tehtud ülesvõtteid. Sõprade ja sõbrannade ning perekonnapiilide kõrval on mõned ajaloolised ja mõned kultuuriloolised fotod.

Ida Urbelit, kuulsat Vanemuise peaballettmeisterit, kes oli sündinud ja kasvanud ning koolis käinud Viljandis, mäletatakse siin eelkõige kui mudilaste tantsuõpetajat ja Ugala operettidele tantsustseendide seadjat. Eks need teatri hiilgeaastad varjuta kõik muu.

Ida Urbeli kõrval oli Viljandi teater tol ajal täis kordumatuid talente: Alfred Mering, Milvi Laid, Fritzi Reinike (Riina Reinik), Hugo Malmsten ja teised. Tantsurühma kuulus Frieda Rosenberg, Ida Urbeli sinne mantlipärija.

Kõik ei pääsenud lavale, Ida Urbeli õpilaseks võis aga ometi saada.



Urbelite peotantsukursuste lõpupilt. Esimeses reas vasakult kolmas on Ida Urbel. Sellele leheküljele mälestusi korjanud Ülo Võsari ema Maaly Kikas on samas reas paremalt teine.

«Preili Urbeli päevad olid otsast otsani täis tantsu: hommikul lastetunnid, päeval teatriproovid ja õhtul peotantsukursused,» rääkis mulle mu ema ühe Rieti foto kõrval. Sellel fotol on ta ka ise.

«Need õhtused tunnid olid ühes kesklinna punases kivimajas. Läksin kursustele koos vend Jaaniga. Koos oli paras väike grupp. Õppimise viini valssi, inglise valssi, fokstrotti, tangot ja veidi ka mõnd tol ajal moes olnud tantsu. Harjutused algasid kehahoiaku korrigeerimise ja rühi parandamisega.»

Kui muusika hakkas mängima, tuli kõigepealt pörandale preili Urbel oma vennaga, kes kõigil õhtutel kohal oli.

Ega me lausa algajad ka olnud. Olime koolipidudel juba

küllalt keerelnud. Nüüd tuli aga samme seada kõigi reeglite kohaselt ja rangelt muusikasse sulades.

Siis astus Urbel vennaga keskpörandalt kõrvale ning nad hakkasid paare jälgima ja parandusi tegema. Praktiseeriti ka paariliste vahetamist. Ühe õhtuga sai tants enam-vähem selgeks. «Mustalt,» nagu Urbelid tavatsesid öelda.

Järgmine õhtu algas eelmises tunnis õpitu kordamise ja kinnistamisega. Ja siis läks teise tantsu õppimiseks. Nõnda ikka edasi, kuni kava oli ammendatud. Kursused lõppesid piduliku pärastlõunaga. See oli omamoodi ball — kõik kenasti riides.

«Ma arvan, et võin teie üle uhke olla, ükskõik kus pidul

me ka ei kohtuks,» lausub preili Urbel meile kaasa. Mitte iga rühm ei olevat sellise kiituse osaliseks saanud.

See Rieti foto ongi tehtud lõpupäeval. Pildistamiseks kulus otsatu aeg. Olen sellel pildil üsna kurva olekuga, sest ma ei saanud end päris vabalt tunda, pidin poseerima. Seadis mu sellisesse poosi ja ütles: «Nii! Ärge enam liigutage!» Kõigi teistega niisamuti. Igaüks, kes selle pildi kätte võttis, pidi mõistma, et tegu on tantsijatega.

Ja siis suundus ta Tartusse, kus ta sai kuulsaks. Teretuttavaks jäime alatiseks: me tundisime teineteist ära eakatenagi. Ta oli küll hallinenu, kuid mõned kombad olid muutumatud. Näiteks võttis ta tihti oma ridikulist välja puudritoosi, heitis pilgu korraaks peeglist ja tupsutas nina. See sündis isegi bussijaamas, oma Tartu sõitu oodates.»

Nii on mul meeles mu ema räägitu.

## Ida Urbel puhkab Viljandis

Ida Urbel tuli lõpuks oma sünnilinnu tagasi: ta puhkab Viljandi Vanal kalmistul perekonna puhkepaigas praeguse Ugala läheduses.

Ida Urbel suri 1983. aasta oktoobris Tartus. Mõne aja pärast oleks ta saanud 83-aastaseks.

Matusepäeval Viljandis oli Ida Urbeli noortest tantsijatest leinajate kõrval ka vanu, neid, kes kunagi olid õppinud tema juures Viljandis.





**Ostame**

**metsamaterjali ja kasvavat metsa.**

**Pakume**

**metsa ülestötamise teenust.**

Info telefonil 504 1087 või 506 1882.

Olustvere Vallavalitsus korraldab suulise enampakkumise Olustvere alevikus Keskuse t. 3-12 asuva üürikuga koomatud 4-toalise korteriomandi müügiks alghinnaga 30 000 krooni. Objektiga ning pakkumis- ja müügitingimustega tutvumiseks helistada tel. 437 4392.

Enampakkumine on 12. juulil kell 15 Olustvere vallamajas.

Osavõtumaks 500 kr. ja tagatisraha 3000 kr. tasuda 9. juuliks Olustvere Vallavalitsuse kontole 10302008801009 EÜP-s.

2. juulil kohvikus  
**Arturi Juures**  
Suure-Jaanis

**Vello Orumets.**

Pilet 50 kr.

Info tel. 437 7336. Piletid eelmüügis.

**Alates 1. juulist hakkab AS Viljandi Tervisekeskuses eriarstide vastuvõtule kehtima**

**visiiditasu 25 krooni**

Visiiditasust on vabastatud eelkooliealised lapsed ja üldhariduskoolide õpilased.

Korduvad patsiendid (glaukoomiga ja glaukoomikahtlusega) maksavad visiiditasu 2 korda kalendriaasta jooksul, I ja II poolaastal, sõltumata külastuste arvust.

**OSÄÜHING PEREKESKUS**

**alates 25. juunist asume uuel aadressil Tartu t. 15-a**

uue nimega OÜ Perekeskus.

Info tel. 433 8525.

**VÄRVIKESKUS**

**VÄRVID, LAKID, TAPEEDID, LAMINAATPARKETT.**

**«VÄRVID LINNA» -20%**

Leola ärikeskus, Jakobsoni t. 11, tel. 433 4261.



**AS Toode**  
**võtab vastu tellimusi**

teraskatuste, seinaprofiilide ning vihmaveesüsteemide valmistamiseks ja paigaldamiseks

Info tel. 433 7100.  
Männimäe tee 28.

**Möötmistööd ja hinnapakumised TASUTA.**

**VILJANDI PÄRIMUSMUSIKA FESTIVAL**  
22.-25. juuli 2004

**FESTIVALI PASSID MUUGIL**

PILETIpunkt www.piletipunkt.ee

16.juuni-22.juuli **600** kr  
Eesti Ühispanka ISIC-Student kaardiga **530** kr (Sooduspasside arv on piiratud)

Festivali kodulehelt võimalik tellida **PEREPASS** - sooduspassiostuvõimalus 13-18 a. lastega peredele

**WWW.FOLK.EE**

**VILJANDI FOLK MUSIC FESTIVAL**



Kirsi- ja Kaevumäel, Rohelisel Laval ja Kultrahoovis, Aura Telgis, Suures Toas, Ugala, Jaani kirikus ning Viljandi maakonna esinemispaikades.

**Eesti Folgi EKSPRESS**

Erirong Eesti Folgi Ekspress

**R** 23. juulil  
Balti Jaamast 16.10  
Viljandis 18.39

**P** 25. juulil  
Viljandist 21.50  
Tallinnas 00.10

Edasi-tagasi pilet 80.-  
üks suund 60.-  
12-a. ja nooremad tasuta.

Virre, Oort, Saba&Sarved, Untsakad, Liinats'uraq, Zorbas, Lõotsakuningad, Tuulelõotsutajad, Akkab Tulema, Vara, Triskele, Saunamees, Cätlin Jaago ja Piret Päär, Kärt Johanson ja Robert Jürjendal, Torupillikoer, Eesti ETNO, Minu Isa Oli Ausus Ise, Zlatõje Gorõ, Sille Ilves ja Martin Leamon, Tulli Lum, Anneli Kont-Rahtola, Ene Salumäe ja Celia Roose, Cätlin Jaago, Sandra Sillamaa ja Silver Sepp, Ants Taul jt.

Esma Redzepova (Makedoonia), BuB (Flaami), Dorsa (Põhja-Iiri), Esta (Iisraeli), Troitsa (Valgevene), JPP (Soome), Llonxana (Astuuria), Malbrook (Saksa), Neocékávaný dýchánek (Tšehhi), Visi Veji (Läti), Sofia Joons ja Cass Meurig (Rootsi-Wales) jt.

Aastatoetaja: **EESTI ÜHISPANK** SEB Grupp

Meediatoetajad: **Eesti Päevaleht**

MATTI EUROOTTENIA, A. Le Coq, Print Best, MTÜ Audiovisuaalne Meedia, Viljandi, Viljandi Maavalitsus, Tšehhi Vabariigi Suursaatkond, KUKU, EESTI EKSPRESS, DE VLAAMSE OVERHED, BRITISH COUNCIL, EUROPEAN FORUM OF WORLDWIDE MUSIC FESTIVALS

**KAALUST ALLA KORD JA ALATISEKS. KÜSI, KUIDAS!**

Tel. 5812 2013, 439 4474

ISIKLIK TULEMUS - 11 kg.  
Minu kaal

**SÄILIB**

pingutusteta juba aastaid!

**PROPAN**  
TÕHUS JA PUHAS VEDELGAAS

**BALLOONIGAAS 250 krooni.**

Laost või otse koju!  
Gaasispetsialist ühendab ja kontrollib pliidi.

Viljandi, Raua t. 7.  
Tel. 509 9889. www.propan.ee.

**V I I R A T S I LIHATÖÖSTUS**

**võtab tööle KOKKASID ja kööki ABITÖÖLISI.**

Info tel. 433 3111.

**Ostame metsa- ja põllumaad.**

Edela regioon, tel. 509 7926.

Arco Maadehalduse OÜ

**ARCO VARA**  
ARCO MADEHALDUS

**PINSKA GRUPP OÜ**

**OSTAB KUUSEPALKE**

4,8 m (+10 cm) kuni 800 kr.  
6,6 m (+10 cm) kuni 910 kr.  
7,2 m (+10 cm) kuni 920 kr.

**MÜÜB**

EHITUSLIKKU SAEMATERJALI HÕVELDATUD SAEMATERJALI VOODRILAUDU PÖRANDALAUDU KÜTTEPINDE

Info telefonil 435 4120.

**Enesehüül** **Iachmes** **Heimtal** **Pollenhof** **Perst** **Kerstenhof** **Gros-Köppo** **Neu-Suislep** **Schloss-Fellin** **Alt-Voidoma**

Sada aastat tagasi asus praeguse Viljandimaa piirides 41 era- ehk rüütlimõisat, 16 kroonumõisat, 9 pastoraati ja üks linnamõis. Nüüdseks on suur osa mõisahooneid hävinenud ja parke võsastunud. Õnneks on ka mõisasüdamed, mis on suutnud ajale vastu panna. Enamasti tänu koolide või hooldusasutuste paigutamisele häärberisse säilis osa väärtuslikust mõisakeskkonnast.

Huvi mõisate vastu on viimastel aastatel kiiresti kasvanud. Üldjuhul pääseb rändaja vaid parki jalutama, väheste mõisahooneite ukseid on heasoovlikele uudishimulikele niisama valla.

**SEL SUVEL OLETE TERETULNUD VILJANDIMAA MÕISATESSE!**

**KÜLASTUSMÄNG «UNUSTATUD MÕISAD»**

Üksteist Viljandimaa mõisat: Heimtali, Kärstna, Lahmuse, Olustvere, Polli, Pärsti, Suure-Köpu, Uue-Suislepa, Vana-Võidu, Viljandi ja Öisu on külastamiseks avatud **26. juunil, 8. juulil ja 17. juulil kella 10-18.**

Igal täistunnil korraldatakse mõisat tutvustav jalutuskäik. Avatud on näitused, korraldatud kohvijoomine, mõnes mõisas ka söömine.

Külastustasu peredele 40 krooni, täiskasvanutele 20 krooni, õpilastele 10 krooni. Lahmuse, Polli, Viljandi ja Vana-Võidu mõisates 50% vähem.

**OSALE LOOSIMISES!**

Kõik retkest «Unustatud mõisad» osavõtjad registreeritakse. Vähemalt kaheksat mõisat külastanud pere, täiskasvanu või õpilane osaleb loosimisel. Loositakse välja 40 piletit Ugala etendusele «Onu Vanja», mida mängitakse uuel teatrihooajal Olustvere mõisas.

Külastuskaardilt leiab ka kaheistkümnenda mõisapildi. Kahjuks jäi see uhke hoone ehitamata. Mis mõisaga on tegemist? Kui tead lahendust, saada vastus e-postiaadressil save@viljandimaa.ee.

Ära unusta lisamast oma ees- ja perekonnanime. Kui oled õigesti vastanud ja vähemalt kolme mõisat külastanud, võid võita Ants Heina kirjutatud raamatu «Viljandimaa mõisad».